

Besøg www.byggefilm.dk

Foto: Chroma Film

Projekter: Tangtage

Tangtage i Danmark er unikke og findes kun på Læsø. I 1800-tallet havde mere end 300 huse tangtag, men i dag er der kun omkring 30 af disse karakteristiske tage tilbage. Tangtagene betragtes som vigtigt kulturarv, og det er baggrunden for en stor bevaringsindsats, der startede i 2008. Indsatsen skal sikre, at de sidste huse får fornyet tagene efter de oprindelige teknikker, så de kan holde de næste 150-250 år. Indsatsen blev i 2012 belønnet med Europa Nostra-Prisen som en anerkendelse for retningsplanen.

Egentlig er det ålegræs og ikke tang, der bruges. Ålegræsset gror på havbunden langs alle danske kyster med undtagelse af den jyske vestkyst. Ålegræsset er ikke brændbart på grund af stort saltindhold i planten. Med tiden kan tangen nedbrydes som andre organiske materialer, og gør det nødvendigt at udskifte det med nyt ålegræs. Processen med at lave taget kaldes *tængning*, og der anvendes udtryk som *vaskere*, der er vredne ålegræsbundter, *haler*, der vrides sammen med vaskerne og bruges til bindingen omkring lægterne, *gumlinger*, ligeledes vredet ålegræs, der placeres mellem vaskerne, og *brøning*, hvor kviste af fx birketræ lægges på lægterne for at forhindre at løst ålegræs falder mellem lægterne. Når taget er nytænget, og endnu ikke faldet på plads, er det omkring 2 meter tykt. Tætning ved skorsten sker med ler i tre niveauer, og den endelige rygning færdiggøres med en græstørvsmønning.

Udover den lange holdbarhed er ålegræs et bæredygtigt byggemateriale, og det er stort set CO₂-neutralt. Når processen med indsamling og tørring af ålegræsset sker på den rigtige måde, er der tale om en meget omfattende og vedvarende, naturlig ressource, der udover tage tidligere blev anvendt til bl.a. madrasyld, og som nu og i fremtiden vil blive anvendt som isoleringsmateriale.

Kvaliteten af nyt ålegræs vurderes

Spredes, tørres og presses i baller

Tangkvaliteten tjekkes

"Vaskerne" rulles

Tængningsarbejdet kan nu gå i gang

og afsluttes efter et lille års tid

Projektfilm på byggefilm.dk

Filmen om Tangtage hører under kategorien **Projekter** på byggefilm.dk og viser, hvordan udskiftningen af taget udføres nu og i fremtiden. Udover denne film er der produceret yderligere en film på 30 minutter om emnet, og som dokumenterer alle håndværksdetaljerne i tængearbejdet. Filmen bliver gemt hos Slots- og Kulturstyrelsen og på Læsø Museum, så man bevarer denne viden til den næste tagudskiftning om 150-250 år. På Læsø Museum kan man få mere viden om øens barske historie, og på Museumsgården i Byrum kan man opleve et tænget hus både udvendigt og indvendigt. Projektfilmene kan ses både på byggefilm.dk eller på youtube.com

Primære kilder:

Læsø Museum

Tangtag.dk

Stråtagets Kontor

Marcel Meier, arkitekt MAA

Billedformat: UHD-TV	Sprog: Dansk
Produceret: 2017-2018	Varighed: 09:29 minutter
Idé, research, optagelse, produktion og copyright	Niels Brøndbjerg, Teknik & salg ApS Anders Dylow, Chroma Film ApS
Indtaling	Anders Laursen, journalist
Musik	Finn Markwardt / Mastermind Production ApS
Projektledelse	Graves Simonsen, uficio.dk
Målgrupper	Bygningshåndværkere, arkitekter, ejere af fredede og bevaringsværdige bygninger samt andre med interesse for historie og bygningsbevaring

Filmen er produceret med økonomisk støtte fra Realdania, Slots- og Kulturstyrelsen og A.P. Møller Fonden